

Na temelju članka 40. točka g) Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja ("Službeni glasnik BiH", broj 25/09), Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, na prijedlog Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, donosi

**PRAVILNIK
O OSNIVANJU I UVJETIMA KOJE MORAJU ISPUNJAVATI SKLONIŠTA ZA
ŽIVOTINJE**

**Članak 1.
(Predmet)**

Ovim se Pravilnikom propisuju uvjeti kojima moraju udovoljavati skloništa za životinje, s obzirom na smještaj, način izgradnje, opremu, način rada i veterinarsko-zdravstveni red.

**Članak 2.
(Veterinarsko-zdravstveni red)**

U smislu ovoga Pravilnika, pod pojmom veterinarsko-zdravstveni red razumijeva se osiguranje nastambi iz članka 1. ovoga Pravilnika od nenadziranog ulaska i izlaska ljudi, životinja i vozila, održavanje reda i čistoće, te optimalnih mikroklimatskih uvjeta svojstvenih pojedinoj vrsti životinja u nastambama i oko njih, osiguranje zdravstvene ispravnosti vode, te provođenje deratizacije i dezinfekcije.

**Članak 3.
(Obveza upravnog tijela)**

Upravna tijela sukladno odredbama Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja ("Službeni glasnik BiH" broj 25/09, u daljnjem tekstu: Zakon), prema posebnim uvjetima i potrebama sredine i brojnosti populacije napuštenih životinja, dužna su osnovati skloništa za životinje.

**Članak 4.
(Uvjeti za osnivanje)**

(1) Sklonište za životinje može započeti obavljati djelatnost na temelju dozvole iz članka 28. stavak (5) Zakona, koju izdaje mjerodavno upravno tijelo općine na čijem području se formira sklonište za životinje.

(2) Sklonište za životinje može se formirati za potrebe više općina, u kom slučaju dozvolu za obavljanje djelatnosti iz članka 28. stavak (5) Zakona izdaje mjerodavno upravno tijelo općine na čijem području se formira sklonište za životinje.

**Članak 5.
(Dodatni uvjeti)**

U obavljanju registrirane djelatnosti sklonište za životinje, uz odredbe Zakona i ovoga Pravilnika, u svojem poslovanju mora ispunjavati i druge uvjete sukladno posebnim propisima:

- a) o minimalnim standardima držanja životinja;
- b) o vođenju evidencije o životinjama;
- c) o prijevozu životinja.

Članak 6.
(Zahtjev za izdavanje dozvole)

Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz članka 4. ovoga Pravilnika, podnosi se:

- a) dokaz o registraciji;
- b) podaci o fizičkoj ili pravnoj osobi kao podnositelju zahtjeva (ime i prezime te adresa prebivališta fizičke osobe, odnosno naziv i sjedište pravne osobe);
- c) adresa skloništa za životinje;
- d) podaci o odgovornoj osobi (ime i prezime, adresa prebivališta);
- e) prikaz iz kojeg će biti vidljivo:
 - 1) planirani broj djelatnika zaduženih za skrb o životinjama, njihova naobrazba i poslovi koje će obavljati;
 - 2) način osiguranja veterinarske zaštite životinja.

Članak 7.
(Izdavanje dozvole)

Dozvola iz članka 4. ovoga Pravilnika izdaje se podnositelju zahtjeva sukladno članku 28. stavak (5) Zakona.

Članak 8.
(Upisnik skloništa za životinje)

- (1) Sklonište za životinje, na temelju dozvole iz članka 4. ovoga Pravilnika, upisuje se u Upisnik koji se vodi pri mjerodavnome upravnome tijelu općine koja je izdala dozvolu.
- (2) Evidencija u Upisniku iz stavka (1) ovoga članka mora sadržavati slijedeće podatke:
 - a) broj dozvole;
 - b) datum izdavanja dozvole;
 - c) adresu skloništa za životinje;
 - d) podatke o fizičkoj ili pravnoj osobi koja obavlja djelatnost (ime i prezime, te adresa prebivališta fizičke osobe, odnosno naziv i adresa sjedišta pravne osobe).

Članak 9.
(Smještaj objekta)

- (1) Objekti iz članka 1. ovoga Pravilnika moraju biti smješteni na takvom mjestu da ne narušavaju rad i cjelovitost već postojećih nastambi i da ne onečišćuju okoliš.
- (2) Objekti iz članka 1. ovoga Pravilnika moraju biti najmanje 250-300 metara udaljeni od naseljenoga mjesta.
- (3) Udaljenost nastambi iz članka 1. ovoga Pravilnika od naseljenoga mjesta može biti i manja, no u tom slučaju moraju biti ograđeni čvrstom ogradom, najmanje visine 2 m, kako bi se osigurala zvučna i vizualna izoliranost od okoline.

Članak 10.
(Tlo)

Objekti iz članka 1. ovoga Pravilnika mogu biti izgrađeni samo na kompaktnom i ocjeditom tlu s niskom razinom podzemnih voda, te izvan područja koja mogu biti ugrožena poplavama i klizanjem terena.

Članak 11.
(Krug objekta)

Krug nastambi iz članka 1. ovoga Pravilnika mora biti dovoljno prostran da osigura njihovu funkcionalnu povezanost, te ograđen prikladnom ogradom, a sve površine koje nisu betonirane ili asfaltirane moraju biti pod uredno održavanim zelenilom.

Članak 12.
(Voda)

- (1) Objekti iz članka 1. ovoga Pravilnika moraju biti opskrbljeni dovoljnom količinom pitke vode iz javnoga vodovoda ili vlastitoga bunara.
- (2) Zdravstvena ispravnost bunarske vode mora biti kontrolirana u ovlaštenim laboratorijima, najmanje jednom godišnje.

Članak 13.
(Odvod otpadnih voda)

- (1) Objekti iz članka 1. ovoga Pravilnika moraju imati sustav za prihvat i odvođenje otpadnih voda.
- (2) Oborinske vode mogu se ulijevati u kanalizaciju ili prirodni recipijent bez pročišćavanja.
- (3) Otpadne i fekalne vode iz objekta, prije ulijevanja u prirodni recipijent ili kanalizaciju, moraju proći kroz odgovarajući sustav pročišćavanja.

Članak 14.
(Odlaganje krutog otpada)

Prostor za odlaganje i zbrinjavanje krutih fekalija iz nastambi iz članka 1. ovoga Pravilnika mora biti smješten i izgrađen tako da sprječava onečišćenje okoliša.

Članak 15.
(Higijensko-tehnički uvjeti)

- (1) Objekti iz članka 1. ovoga Pravilnika moraju biti izgrađeni sukladno općim higijensko-tehničkim zahtjevima i na način koji omogućava optimalne mikroklimatske i zoohigijenske uvjete smještaja primjerene pojedinoj vrsti životinja.
- (2) Temperatura zraka u prostorijama za pse i mačke ne smije biti niža od + 5°C, a ljeti može biti sukladna vanjskoj temperaturi zraka, s tim da u tom slučaju mora biti osiguran takav sustav prozračivanja, a prema potrebi i klimatizacijski sustav, koji će osigurati dovoljno prozračivanje, a prema potrebi i rashlađivanje.
- (3) U prostorijama u kojima su smještene bolesne životinje, ukoliko nema sustava grijanja usmjerenim izvorom topline (infracrvena svjetiljka, grijani pod i sl.), temperatura okoliša ne smije biti niža od + 18°C.
- (4) Podovi, zidovi i krov prostorija u kojima su smještene životinje moraju biti odgovarajuće izolirani od djelovanja nepovoljnih klimatskih utjecaja.

Članak 16.
(Unutarnji prostor)

(1) Podovi, zidovi i stropovi prostora i prostorija nastambi iz članka 1. ovoga Pravilnika u kojima su smještene životinje, moraju biti od neporoznog i nehigroskopskog materijala koji omogućava učinkovito čišćenje, pranje i dezinfekciju, te otporni na grizenje i grebanje.

(2) U prostorijama i prostorima u kojima borave životinje mora biti osigurano dovoljno dnevnog svjetla, primjereno pojedinoj vrsti životinja.

Članak 17.
(Odlaganje lešina)

(1) Objekti iz članka 1. ovoga Pravilnika moraju imati hladenu prostoriju/hladnjak ili vanjski kontejner za sakupljanje lešina.

(2) Kontejner mora biti zaključan i smješten u krugu objekta tako da je onemogućen pristup ljudima i životinjama, te smije biti korišten isključivo u svrhu odlaganja lešina iz nastambi iz članka 1. ovoga Pravilnika.

(3) Lešine moraju biti redovito odvožene u objekte za neštetno uklanjanje lešina.

(4) Hladena prostorija/hladnjak ili kontejner za sakupljanje lešina mora biti redovito čišćena, prana i dezinficirana.

Članak 18.
(Deratizacija i dezinsekcija)

(1) Unutar kruga nastambi iz članka 1. ovoga Pravilnika mora biti redovito obavljena deratizacija dva puta godišnje, a prema potrebi i češće.

(2) Dezinsekciju nastambi iz stavka (1) ovoga članka treba provoditi tijekom razdoblja aktivnosti kukaca najmanje jednom mjesečno, a u ostalom dijelu godine prema potrebi.

Članak 19.
(Osiguranje dobrobiti)

Objekti iz članka 1. ovoga Pravilnika moraju udovoljavati potrebama životinja smještenih u njima tako da životinje:

- a) ne trpe glad i žeđ;
- b) nisu izložene fizičkoj nelagodi i tjeskobi;
- c) zaštićene su od ozljeda i bolesti;
- d) nalaze se u svojoj vrsti primjerenom okolišu.

Članak 20.
(Radno vrijeme)

(1) Radno vrijeme nastambi iz članka 1. ovoga Pravilnika, koje se odnosi na rad sa strankama, mora biti najmanje četiri sata radnim danom, a tijekom 24 sata dnevno mora biti osigurano dežurstvo za prijem životinja u hitnim slučajevima.

(2) Dežurstvo će biti organizirano u dogovoru s veterinarskom organizacijom na način koji osigurava hitnu veterinarsku pomoć životinji tijekom 24 sata dnevno.

Članak 21.
(Obavijest na ulazu u objekat)

Na ulazu u objekte iz članka 1. ovoga Pravilnika mora biti postavljena natpisna ploča s punim nazivom, adresom, telefonskim brojem, te oznakom radnoga vremena.

Članak 22.
(Osoblje)

U nastambama iz članka 1. ovoga Pravilnika mora biti odgovarajući broj osoba koje se brinu o životinjama, i to najmanje jedna osoba u odnosu na 50 pasa.

Članak 23.
(Voditelji skloništa)

(1) Objekti iz članka 1. ovoga Pravilnika moraju imati voditelja sa srednjoškolskim obrazovanjem (veterinarskoga ili drugoga smjera) i odgovarajuće iskustvo stečeno u radu sa životinjama.

(2) Voditelj brine o održavanju veterinarsko-zdravstvenoga reda, a odgovoran je i za vođenje evidencije o životinjama, te za rad osoba uključenih u rad nastambi iz članka 1. ovoga Pravilnika.

(3) Fizičke osobe koje obavljaju djelatnost u nastambama iz članka 1. ovoga Pravilnika ne smiju biti osuđivane za prekršajna djela nepropisnog postupanja sa životinjama sukladno odredbama Zakona, niti za kaznena djela mučenja i ubijanja životinja sukladno odredbama Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik FBiH" br. 36/03,37/03, 21/04 69/04 i 18/05) i Kaznenog zakona Republike Srpske ("Službeni glasnik RS" br. 49/03, 108/04, 37/06 i 70/06).

Članak 24.
(Osiguranje veterinarske zaštite)

(1) Pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost u nastambama iz članka 1. ovoga Pravilnika, moraju osigurati veterinarsku zaštitu zdravlja životinja.

(2) U svrhu osiguranja potrebne veterinarske zaštite zdravlja životinja, osobe iz stavka (1) ovoga članka mogu sklopiti ugovor s veterinarskom organizacijom.

Članak 25.
(Prijevoz životinja)

(1) Pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost u nastambama iz članka 1. ovoga Pravilnika mogu imati odgovarajuće vozilo ili prikolicu za prijevoz životinja ili obavljati prijevoz životinja do skloništa u suradnji s higijenskim servisom.

(2) Prostor za vozača mora biti odvojen od prostora za životinje čvrstom fizičkom ogradom.

(3) Prostor za životinje unutar vozila ili prikolice mora biti:

a) dovoljno prostran za kaveze u kojima životinja normalno stoji ili leži;

b) s optimalnom temperaturom unutar vozila najmanje 5°C a najviše 30°C;

c) zračan;

d) bez oštrih rubova i izbočina na kojima se životinja može ozlijediti;

e) opremljen tako da osigurava siguran prijevoz životinje;

f) jednostavan za čišćenje, pranje i dezinfekciju.

(4) Na vozilu ili prikolici moraju biti vidljivo označeni naziv, adresa i telefonski broj nastambi iz članka 1. ovoga Pravilnika.

(5) U vozilu ili prikolici iz stavka (1) ovoga članka ne smiju se, u prostoru za životinje, istodobno sa životinjama prevoziti nikakve druge stvari (pripravci, sirovine, otpaci).

Članak 26. **(Prijem životinja)**

(1) Pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost u nastambama iz članka 1. ovoga Pravilnika dužne su nakon primitka priopćenja o pronađenoj životinji, u suradnji s higijenskim servisom, osigurati njezino hvatanje i prijevoz do skloništa, ako osoba koja je našla životinju to ne može učiniti sama.

(2) Pronaženu životinju treba uvesti u evidenciju i provjeriti nalazi li se na popisu traženih, o čemu se, u tom slučaju, izvješćuje posjednika životinje putem sredstava javnoga priopćavanja koja takve oglase objavljuju besplatno, a mogu koristiti i druge načine.

(3) Pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost u nastambama iz članka 1. ovoga Pravilnika dužne su osigurati smještaj životinje u roku 24 sata po primitku priopćenja, a ako je životinja ozlijeđena, u roku četiri sata.

(4) Ukoliko u skloništu nema mjesta za nove životinje, vođitelj skloništa može dogovoriti s osobom koja je pronašla životinju, ili nekom drugom zainteresiranom osobom, da se brine o životinji tako dugo dok se ne osigura smještaj u sklonište ili uputiti životinju na zbrinjavanje u drugo sklonište, ukoliko ga ono može prihvatiti.

Članak 27. **(Izolacija)**

(1) Svaka novoprimitljena životinja mora biti prvo smještena u prostoriju za izolaciju u nastambama iz članka 1. ovoga Pravilnika, kako ne bi došla u dodir s drugim životinjama. Pristup prostoriji za izolaciju ima samo osoblje nastambi iz čl. 22. i 23. ovoga Pravilnika i doktor veterinarske medicine koji obavlja zdravstvenu zaštitu životinja.

(2) Pas mora boraviti u prostoriji za izolaciju najmanje 10, a mačka najmanje 14 dana.

(3) Prije ulaska nove životinje, prostorija za izolaciju mora biti očišćena, oprana i dezinficirana.

(4) Svaku novoprimitljenu životinju u skloništu mora pregledati doktor veterinarske medicine, najkasnije 24 sata po smještaju.

(5) Životinje u skloništu moraju biti tretirane protiv unutarnjih i vanjskih nametnika, a imunoprofilaktičke i druge mjere provedene sukladno veterinarskim propisima.

(6) Osoblje skloništa mora najmanje dva puta dnevno provjeravati opće stanje životinja (npr. životinje ne jedu, ne defeciraju, ne mokre, apatične su, agresivne i drugo), te o tome voditi evidenciju u koju upisuje svoja opažanja i prema potrebi izvijestiti doktora veterinarske medicine.

Članak 28. **(Ustvrdjivanje zdravstvenoga statusa)**

Svaka našena životinja za koju nije moguće ustvrditi zdravstveni status s obzirom na bjesnoću, smatra se životinjom nepoznatog zdravstvenoga statusa s obzirom na bjesnoću, te mora biti izdvojena, kako je određeno člankom 27. stavak (2) ovoga Pravilnika.

Nakon isteka perioda provedenog u izolaciji s negativnim rezultatom kliničkog pregleda na bjesnoću, životinja treba biti cijepljena protiv bjesnoće i može biti udomljena.

Članak 29.
(Udomljavanje slobodnoživućih životinja)

(1) Nađene slobodnoživuće mačke bez posjednika moraju biti primljene u sklonište i mora im se osigurati potrebna veterinarsko-zdravstvena zaštita, sterilizacija ili kastracija.

(2) Nakon oporavka, te provedenih mjera sukladno odredbama članka 27. ovoga Pravilnika, mačke iz stavka (1) ovoga članka mogu biti puštene u okoliš iz kojega su uzete, ako je okoliš primjeren za njihov povrat, osim u slučaju da se nađu osobe koje će preuzeti skrb o njima.

(3) Nađeni psi bez posjednika moraju biti primljeni u sklonište i mora im se osigurati potrebna veterinarsko-zdravstvena zaštita, sterilizacija ili kastracija i označavanje, osim u slučaju iz članka 26. stavak (4) ovog Pravilnika i/ili nakon isteka roka iz članka 28. stavak (2) Zakona, unutar kojeg posjednik životinje nije zahtijevao povrat životinje.

(4) Nakon oporavka te provedenih mjera sukladno odredbama članka 27. ovoga Pravilnika, psi iz stavka (3) ovoga članka mogu biti pušteni u okoliš iz kojega su uzeti, osim u slučaju da se nađu osobe koje će preuzeti skrb o njima.

Članak 30.
(Prihvat životinja)

(1) Pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost u skloništima preuzimaju i životinje za koje njihovi posjednici ne mogu ili ne žele više skrbiti.

(2) Takva životinja mora biti primljena u sklonište u roku osam dana od primitka zahtjeva iz stavka (1) ovoga članka, osim u slučaju nedostatka prostora, kada je potrebno postupiti sukladno članku 26. stavak (4) ovoga Pravilnika.

(3) Posjednik koji je dao životinju u sklonište nema pravo na drugu životinju iz skloništa, osim ukoliko drugačije ugovori s voditeljem skloništa.

Članak 31.
(Udomitelji)

(1) Pravne i fizičke osobe koje udomljuju životinje iz nastambi iz članka 1. ovoga Pravilnika dužne su prilikom preuzimanja životinje dati svoje osobne podatke (naziv ili ime i prezime, adresa, telefonski broj) voditelju skloništa za životinje, te potpisati izjavu o udomljavanju životinje.

(2) Posjednik životinje koji istu smješta u sklonište mora, osim osobnih podataka, dati i izjavu kojom potvrđuje da je posjednik životinje i da se odriče vlasništva nad njom, te mora predati svu dokumentaciju o životinji i dati informacije o njezinu karakteru i običajima.

Članak 32.
(Evidencija)

(1) Evidencija o životinjama uključuje podatke o:

a) primljenim (vrijeme prijave o pronalasku, vrijeme prijema životinje u sklonište, spol, težina, broj identifikacijske oznake, ukoliko je pas označen, prosudba starosti, inicijalno opažanje o zdravstvenome stanju, fotografija životinje, mjesto na kojem je pronađena životinja);

b) udomljenim (datum udomljavanja, adresa i broj telefona udomitelja);

c) upućenim u drugo sklonište (datum upućivanja i adresa skloništa u koje je životinja upućena);

d) steriliziranim ili kastriranim (datum sterilizacije ili kastracije);

e) mikročipiranim;

- f) puštenim na mjesto nalazišta (lokacija na koju je pas pušten i broj ušne markice);
 - g) uginulim ili usmrćenim (razlog uginuća ili eutanazije, datum eutanazije ime i prezime, potpis i pečat veterinarar koji je izvršio eutanaziju);
 - h) zdravstvenome stanju životinja.
- (2) Sve evidencije koje se vode o životinjama u skloništu moraju se redovito obnavljati.
- (3) Evidencije iz stavka (1) ovoga članka moraju se dati na uvid na zahtjev veterinarske inspekcije.

Članak 33. (Eutanazija)

- (1) Voditelj skloništa može odbiti prijem životinje i uputiti posjednika sa životinjom u veterinarsku udrugu, ukoliko primijeti jedno od stanja iz članka 14. stavak (1) Zakona.
- (2) Za životinju za koju se tijekom boravka u skloništu iz članka 1. ovog Pravilnika primijeti jedno od stanja iz članka 14. stavak (1) Zakona, doktor veterinarske medicine je dužan izvršiti eutanaziju sukladno članku 15. stavak (1) Zakona.

Članak 34. (Posebne odredbe)

Sklonište za životinje sastoji se od:

- a) prostorije ili prostora za prijem (identifikaciju/evidenciju) životinja;
- b) prostorije ili prostora za čišćenje, kupanje i sušenje životinja;
- c) prostorije ili prostora za pregled životinja, koji obavlja doktor veterinarske medicine;
- d) prostorije za izolaciju životinja, odvojeno za pse i mačke, s odgovarajućim brojem kaveza/odjeljaka, koja mora biti zaključana;
- e) odvojene prostorije, prostora (kavezi, odjeljci) za držanje različitih vrsta životinja, prema potrebi;
- f) skladišta;
- g) prostorije ili prostora za spremanje sredstava za čišćenje i dezinfekciju, koja mora biti zaključana;
- h) prostorije za čuvanje, pripremu i raspodjelu hrane za životinje te čišćenje i pranje posuđa, odnosno posuda za hranu i vodu;
- i) hladene prostorije ili prostora (ledilica) za odlaganje lešina, za vlastite potrebe;
- j) prostora za slobodno kretanje životinja;
- k) prostorije za osoblje i
- l) sanitarnog čvora (WC, kupaonica).

Članak 35. (Smještaj pasa)

- (1) Prostor za smještaj pasa u skloništu sastoji se od:
- a) zatvorenog dijela, primjereno zagrijanog i zračnog, za svaku životinju zasebno, s ispustom natkrivenim do 1/3 površine; zatvoreni dio mora biti veličine najmanje 2,0 x 2,0 x 1,8 m², a otvoreni dio najmanje 2,0 x 2,0 x 2,4 m²,
 - b) zasebno ograđenog prostora unutar kruga skloništa, u kojem neće biti mogućnosti ozljeđivanja životinja, a u kojem će se psi moći slobodno kretati primjereno svojim potrebama.
- (2) Ako je u jednom prostoru smješteno više pasa, svaki pas mora u zatvorenome dijelu imati osiguranu površinu od najmanje 3,0 m², a u otvorenome najmanje 4 m².

(3) U boravišnome prostoru moraju biti odgovarajući predmeti kojima se pas zanima, odnosno igra.

Članak 36.
(Smještaj mačaka)

(1) Prostor za mačku mora biti veličine najmanje 1m x 1m x 1m, a ako su mačke smještene grupno, veličina prostora mora biti najmanje 3m x 4,5m x 2m.

(2) U grupi smije biti najviše 15 odraslih mačaka ili 20 mladunčadi.

(3) U boravišnom prostoru svaka mačka mora imati odgovarajuće ležište te prostor za defeciranje, a na raspolaganju im moraju biti odgovarajući predmeti kojima se zanimaju, odnosno igraju.

Članak 37.
(Prijelazne odredbe)

Skloništa iz članka 1. ovoga Pravilnika koja obavljaju djelatnost na dan stupanja na snagu ovoga Pravilnika moraju uskladiti način rada s odredbama ovoga Pravilnika u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika.

Članak 38.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 07-1-02-1034/10
17. ožujka 2010. godine
Sarajevo

Ministar
Mladen Zirojević, v. r.